

стойности на относителния дял на ромите е оценена с по-голямо влияние или има по-голяма тежест в процеса на осредняване на стойностите. Инструментът HSA е част от „Spatial statistics tools” в ARCGIS и позволява комбинирането на полигони (в случая „Вороной квадрати”), които са на определено разстояние един от друг и отговарят на даден признак. В резултат на комбинирането се получава един обобщен полигон. Основното предимство на този начин на генерализиране е, че обобщаването става в пространството (зададеното разстояние между полигоните), а не само на базата на даден признак (фиг. 3B).

В основата на обособяване на отделни райони стои количествена обработка и обобщение на показатели, за което са необходими съответни количествени и статистически методи. Причините да не се формират райони, а само ареали, са, че ромската етническа група не формира голяма гъстота на разселване и високо ниво на компактност, което е задължително условие за очертаването на даден район. Този факт може да се подкрепи с някои примери. Коефициентът на етнотериториална общност (K) на ромската етническа група приема стойности 0,05 за 1992 г. и 0,11 за 2011 г., които са под необходимите (над 0,25, Ilieva, 2009) за очертаване на райони с компактно заселване на даден етнос. Други задължителни условия за формиране на район с даден етнос са: относителният дял на този етнос да бъде над 40% – при ромите той е над 10–20 %; относителният дял на селищата, изцяло заселени с определена етническа общност, да е над 30 %, а на тези с преобладаването ѝ – над 60 %. В някои от формираните ареали с висок относителен дял на ромската етническа група липсват такива селища и т.н.

При определянето на ареалите с компактно заселване на даден етнос за изходни териториални единици са възприети населените места. За основен показател е взет относителният дял на даден етнос в съответното селище, около което се обособява съответният „полигон на Вороной”. Промяната в стойността на относителния дял се намира в твърде сложно взаимодействие с показателите раждаемост, смъртност, естествен прираст, външни и вътрешни миграции не само на изследваното ромско население. Тези показатели са под влияние не само на сложното съчетание между политически, икономически, социални, природно-екологични, етнокултурни, религиозни, психологически, демографски и т.н. фактори, но и от показателите на останалите етнически общности, населяващи територията на България. Независимо че прокарването на границите се провежда въз основа на единен принцип и показателите не са произволно взети, като цяло те са субективни. Това до известна степен е премахнато с използването на някои инструменти от ARCGIS (фиг. 3).

При определянето на някои показатели (коефициент на мозаичност, оптимална територия на разселване чрез изчисляване на коефициента на етнотериториална общност) са взети под внимание границите на общините, тъй като според М и Чев (1993) „подобна роля, макар и в далеч по-ограничен размер, се пада и на утвърдените от десетилетия административно-